

«ТАСДИК МЕКУНАМ»

Директори Институти иқтисодиёт
ва демографияи Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон, д.и.и., профессор
Ш.Раҳимзода
«05» 01 соли 2023

ХУЛОСАИ

чаласаи Шӯрои олимони Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ба диссертатсияи Мухаков Манучеҳр Амирхонович дар мавзӯи «Муқаммалгардонии механизми иқтисодии байналмилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилоти олий дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳон.

Диссертатсия дар мавзӯи «Муқаммалгардонии механизми иқтисодии байналмилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилоти олий дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз ҷониби Мухаков Манучеҳр Амирхонович дар шуъбаи таҳқиқоти муқоисавии иқтисодии Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Мухаков Манучеҳр Амирхонович 23-уми апрели соли 1993 дар ноҳияи Данғараи вилояти Ҳатлон ба дунё омадааст, оиласдор, соҳиби 3 фарзанд мебошад.

Соли 2015 Донишгоҳи (Славяніи) Россия ва Тоҷикистонро бо ихтисоси иқтисодӣ ҳатм намудааст.

Аз соли 2017 то соли 2020 аспиранти шуъбаи рӯзонаи Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон буд.

Мавзӯи диссертатсияи Мухаков Манучеҳр Амирхонович бо Фармоиши директори Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз санаи 3 марта соли 2018 тасдиқ карда шудааст.

Роҳбари илмӣ: Қодирзода Диловар Баҳриддин – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мебошад.

Имтиҳонҳои номзадиро аз фанҳои забони хориҷӣ (англисӣ) бо баҳои 4 (хуб) ва фанни таърихи фалсафаи илм бо баҳои 4 (хуб) дар Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон супоридааст.

Дар парвандай аттестатсионӣ рӯйхати корҳои илмӣ мавҷуданд, ки онҳо ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ даҳл дошта, бо шумораи 5 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, 3 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандай

Комиссияи олии аттестатсиони назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд.

Аз рӯи натиҷаҳои экспертизаи диссертатсия дар мавзӯи «Муқаммалгардонии механизми иқтисодии байналмилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилоти олий дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» хulosai зерин бароварда шуд:

1. Мубрам будани мавзӯи диссертатсия.

Рушди устувори бозори хизматрасониҳои таҳсилотӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити муосири рушди он, ки ба озодкуни савдои озод ва ҳамгирой ба иқтисодиёти ҷаҳон равона карда шудааст, ба байналмилаликунонии фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар алоқаманд аст. Ҳамгирои бозори хизматрасонии таҳсилотии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба бозори ҷаҳонии он метавонад яке омилҳои мубрами рушди равандҳои ҳамгирои иқтисодӣ, сиёсӣ ва фарҳангии кишвар буда, ба баландравии дараҷаи рақобатпазитрии муассисаҳои олии кишвар дар хориҷӣ кишвар ва болоравии нуфузи эътибори он мусоидат ҳоҳад намуд. Дар баробари ин, дар бозори ҷаҳонӣ раванди ташаккулёбӣ ва рушди гурӯҳҳои минтақавии таҳсилотӣ ба ҷашм мерасад, ки зарурати пайвастан ба онҳоро бо дар назардошти ҳимояи манфиатҳои субъектони бозори хизматрасонии таҳсилотӣ ва истеъмолкунандагони он мубрам арзёбӣ менамояд. Моделҳои муосири рушди бозори хизматрасониҳои таҳсилотӣ ба низоми мубодилаи дониш тариқи табодули донишҷӯён, устодон асос мегирад, ки масъалаи рушди содирот ва воридоти хизматрасониҳои таҳсилотиро дар кишвар ба миён мегузорад. Дар ин ҷабҳа, баланд бардоштани иқтидори муассисаҳои олии кишвар бо муқаммалгардонии сохтори кадрии онҳо, низоми идоракуни сифати таҳсилот, рушди ҳамкориҳои байналмилалии онҳо асос мегирад. Ҳамин тавр, байналмилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилотӣ раванди объективӣ ва муентазам рушдкунанда мебошад, ки дар баробари муаррифии арзишҳои иқтисодӣ ва фарҳангии кишвар сарчашмаи муҳими воридоти асъори хориҷӣ ва технологияи нав ба кишвар буда, омили муҳими рушди иқтисодӣ арзёбӣ мегардад.

Аз ин лиҳоз, муқаммалгардонии механизми иқтисодии байналмилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилотӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти тамоюлҳои бавуқуъоянда ҷузъи муҳими сиёсати омодакуни кадрҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, таъмини рақобатпазирии муассисаҳои олии кишвар мебошад. Ҳамаи ин, муҳимияти мавзӯи илмӣ-таҳқиқотиро арзёбӣ менамояд.

2. Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯъ ба Шиносномаи ихтисос ва мӯҳтавои диссертатсия.

Мазмуну мундариҷаи таҳқиқоти диссертатсионӣ ба бандҳои зерини Шиносномаи феҳристи ихтисосҳои аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқшуда, аз рӯи ихтисоси 08.00.13 - Иқтисодиёти ҷаҳон мувофиқат дорад: 9. Созмонҳои иқтисодии байналмилалӣ, нақши онҳо дар танзими иқтисодиёти ҷаҳон. Иштироки Тоҷикистон дар раванди мазкур. 11. Механизмҳои танзими тиҷорати байналмилалӣ. 26. Манфиатҳои иқтисодии беруни Тоҷикистон дар бозори ҷаҳонӣ ва дар муносибат бо кишварҳои алоҳида ва гурӯҳи кишварҳо. Проблемаҳои геоиқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, афзалиятҳои стратегии он ва дурнамои фаъолияти иқтисодии берунӣ. 27. Амнияти иқтисодии миллӣ ва байналмилалӣ. Асосҳои назариявӣ ва методологии таъмини амнияти иқтисодии беруни Тоҷикистон. 28. Роҳҳо ва шаклҳои ҳамгирои Тоҷикистон ба системаи робитаҳои ҳоҷагии ҷаҳонӣ. Вижагиҳои фаъолияти иқтисодии берунӣ дар сатҳи корхонаҳо, соҳаҳо ва минтақаҳо. 29. Иштироки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар тақсимоти байналмилалии меҳнат. Ташаккул ва дурнамои инкишофи иқтиидори содиротӣ ва эҳтиёҷоти воридотии иқтисодиёти Тоҷикистон. Имкониятҳои беҳтарсозии маҳсусгардонии байналмилалии иқтисодиёти Тоҷикистон.

3. Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ дар шуъбаи таҳқиқоти муқоисавии иқтисодии Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро шудааст.

Ҳангоми иҷрои кори илмӣ – таҳқиқотӣ суханрониҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, асарҳои олимони ватаниву ҳориҷӣ, маълумотҳои омории Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарраёсати Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вилояти Ҳатлон, адабиётҳои маҳсуси илмӣ, меъёри ва таҳлилий оид ба ҳалли масъалаҳои коркардшуда, инчунин, маводи нашрияҳои даврӣ ва захираҳои иттилоотии шабакаи Интернетӣ истифода карда шудаанд.

Пойгоҳи иттилоотию таҷрибавии таҳқиқотро маълумотҳои воқеие ташкил додаанд, ки дар сарчашмаҳои зерин дарҷ гардидаанд: Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Барномаи миёнамӯҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2020, Барномаи миёнамӯҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025.

4. Мутобиқати төъдод ва мазмуни интишороти натижаҳои илмӣ ба мӯҳтавои диссертатсия ва автореферати он.

Муқаррароти асосӣ ва хulosаҳои диссертатсия дар 5 мақолаи илмӣ, аз он ҷумла, 3 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандай Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунанд.

Номгӯи муҳимтарин корҳое, ки моҳияти илмии диссертатсияро инъикос менамоянд:

I. Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандай Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд.

[1-А] Мухаков М.А. Даствардҳои кишварҳои ҳориҷӣ дар соҳаи байналмилалишавии хизматрасониҳои таҳсилотӣ ва имкониятҳои рушди он дар Тоҷикистон [Матн] / М.А. Мухаков // Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. – 2021. – № 2(74). – С. 279-294.

[2-А] Мухаков М.А. Марҳилаҳои рушди таҳсилоти олии касбӣ дар Тоҷикистон ва дурнамои имконияти рушди он [Матн] / М.А. Мухаков // Иқтисодиёти Тоҷикистон. – 2021. – № S2. – С. 145-151.

[3-А] Мухаков М.А. Роҳҳои баланд бардоштани рақобатпазирии макотиби олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бозори ҷаҳонии хизматрасониҳои таҳсилотӣ [Матн] / Д.Б. Қодирзода, М.А. Мухаков // Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. – 2022. - № 3(79). – С. 177-191.

II. Мақолаҳо ва фишурдаи интишорот дар маҷмӯаи маводи конфронс:

[4-М] Мухаков М.А. Показатели внедрения инновационной деятельности на предприятиях [Текст] / У.М. Джумаев, М.А. Мухаков, П. Лоиков // Материалы республиканской научно-практической конференции на тему “Нақш ва моҳияти сармояи инсонӣ дар рушди инноватсионии Тоҷикистон”, Душанбе, 27-28 ноября 2020 года. Экономика Таджикистана – 2019. – № 3. – С. 87-92.

[5-М] Мухаков М.А. Ташаккули рушди инноватсионӣ дар соҳаҳои низоми идоракуни ҳамлу нақли байналмилалӣ дар Тоҷикистон [Матн] / А.А. Шералиев, М.А. Мухаков, К.О. Бобоев // Маводҳои конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Консепсияи инноватсионии рушди иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон: асосҳои назариявӣ, муаммоҳо ва самтҳои амалисозии он”, Душанбе, 5-6 декабря соли 2019. - Иқтисодиёти Тоҷикистон. – 2020. – № S4-1. - С. 119-122.

5. Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандай татбиқи натижаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо.

Натижаҳои асосии назариявии диссертатсияи Мухаков Манучехр Амирхонович дар мавзӯи «Муқаммалгардонии механизми иқтисодии байналмилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилоти олий дар Ҷумҳурии

Тоҷикистон» дар ҷараёни илмии шуъбаи таҳқиқоти муқоисавии иқтисодии Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон истифода шудааст, ки бо санади татбиқ тасдиқ мегардад.

6. Саҳми довталаб дар ичрои таҳқиқоти диссертатсионӣ.

Ҳамаи давраҳои ичрои таҳқиқот бо иштироки бевоситаи унвонҷӯ сурат гирифтааст. Саҳми шаҳсии муаллиф дар таҳқиқоти гузаронидан диссертатсионӣ дар муайян намудани ҳадафҳо, мавзӯъ ва объекти таҳқиқот, асоснок намудани номгӯи вазифаҳои таҳқиқот ва ҳаллу фасли онҳо, дар бурда расонидани муқаррароти назариявӣ ва методии таҳқиқот то ба марҳилае, ки истифодабарии онҳо ҷиҳати мукаммалгардонии механизми иқтисодии байнамилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилоти олий дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур мебошад.

Қарори ҷаласаи Шӯрои олимон

Баъди шунидан ва муҳокима намудани диссертатсиияи Мухаков Манучехр Амирхонович дар мавзӯи «Мукаммалгардонии механизми иқтисодии байнамилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилоти олий дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳон, тақризи роҳбари илмӣ – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Қодирзода Д.Б., баромадҳои муқарризони холис – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори Академияи идоракуни давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Бобоев О. ва доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Мирсаидов А.Б. Шӯрои олимони Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар асоси натиҷаҳои овоздиҳии кушода ва хulosai пешниҳодгардида оид ба мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯъ ба Шинономаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳамият ва хulosоҳои диссертатсиия, инчуни, натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсиияи Мухаков Манучехр Амирхонович

ҚАРОР МЕКУНАД:

1. Диссертатсиияи унвонҷӯи Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон Мухаков Манучехр Амирхонович дар мавзӯи «Мукаммалгардонии механизми иқтисодии байнамилалишавии бозори хизматрасониҳои таҳсилоти олий дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳон тибқи талаботҳои Низомномаи Шӯрои диссертатсионӣ (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267) ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-004-и назди Дошишгоҳи миллии Тоҷикистон барои ҳимоя пешниҳод карда шавад.

2. Ба Мухаков Манучехр Амирхонович мактуби ҳамроҳ, нусхаи протокол ва хulosai Шӯрои олимони Институти иқтисодиёт ва

демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар бораи пешниҳоди диссертатсия ба Шӯрои диссертационии 6D.KOA-004-и назди Доңишгоҳи миллии Тоҷикистон дода шавад.

Ҳангоми овоздиҳӣ 15 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла: 1 нафар академик, 1 нафар узви вобастаи АМИТ, 8 нафар доктори илмҳои иқтисодӣ ва 5 нафар номзади илмҳои иқтисодӣ.

Натиҷаҳои овоздиҳӣ чунин аст:

Тарафдор - 15 нафар
зид - нест
бетараф - нест

Хулоса дар Шӯрои олимони Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2022, протоколи №12 қабул шудааст.

Раиси маҷлис:

Директори Институти иқтисодиёт
ва демографияи Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон, д.и.и., профессор

Ш.Рахимзода

Котиби маҷлис:

Котиби илмии Шӯрои олимон, н.и.и.,

Чалилзода Д.Р.

Муқарризи холис
д.и.и., профессор

Бобоев О.

Муқарризи холис
д.и.и., профессор

Мирсаидов А.Б.

Имзои д.и.и., профессор Бобоев О.-ро тасдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳо, коргузорӣ ва корхони маҳсуси
Академияи идоракуни давлатии
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Хомидов Ш.Д.

Имзои д.и.и., профессор Мирсаидов А.Б.-ро тасдиқ менамоям:

Инспектори калон оид ба кадрҳои
Институти иқтисодиёт ва
демографияи АМИТ

Қурбонов Э.Т.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе, 734024, кӯчаи С.Айнӣ 44, Почтаи эл.: info@ied.tj
Тел: +992 (37) 221-67-50; +992 (37) 221-57-65